

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Kész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Verbum regium.

(A) A Tisza Kálmán kormánya alatt virágzásnak indult és a társadalom minden rétegében dusan sarjadjó országunk is, a mely alatt még bujában virágzik a még csömörletesebben poszt mindenfelé. A kormányzati elvek morális tisztaságát is ellepte ez a szenny-gomba s a kormányzás emberei nem válogatások többé az eszközökben, melyek hatalmukat kiterjeszthetik, melyeket megvalósíthatják. Első mindennek felett a személyes érdek és hatalom. A haza, a nemzet, a közszabadság, a jog, az erkölcs mind mind olyan semmiség a kormány férfiai előtt, mint a hatalmi kör nevelésének nyugodt lelkiismerettel lehet feláldozni.

Kormányozni sem szükséges morális alapon. A cél szentesít minden eszközt. A visszaélés, ha az a kormány érdekében követik el: nem visszaélés; a kormány érdekében lehet, ha tudni, erőszakoskodni; lehetsz igazságtalan és korteskedhetel szennyes eszközökkel. A kormány nagylelkű, bölcs könyörtelen és szemet huny minden törvénytelen ténykedésre, ha az mellette történik; és a kormány szigorú, bosszúálló, könyörtelen és igazságtalan minden hazafias ténykedéssel szemben, ha az által hatalmát látja veszélyeztetve.

A multban és a jelenben egyaránt kézzelfogható tények igazolják állításomat. Soha akkora bomlása a kormányzati elvek erkölcsi alapjának nem volt, mint a Tisza aera és méltó örököse a Szapáry aera alatt.

A nemzet saját felelős kormánya adata alá nemzeti erősségünket, saját felelős kormányunk kobbossa el jogainkat és egy üres többség által támogatott kormány fosztogat most is legfeljebb kincseinktől a vármegyék autonómiájától. Ez a mostani kormány még vakmerőbb rablógazdaságot folytat mint elődje. Tisza Kálmán az ezredéves fának csak az ágait nyesegette, míg Szapáry egyenesen a gyökerére mért a fejszecsappást. És mindezt teszi egyfelől a saját hatalmának felnövelése, másfelől Bécs jó kedvének megnyerése végett.

Hogy nemzetirtó önző célját megvalósíthassa, nem retten vissza semmi eszköztől. Odacsuszik a trón mellé s megkapaszkodik a király palástjába, odahajol a folség fölkezt fejéhez s kortesbeszédet ad a király szájába.

Mikor a táviró szétvitte az ország minden részébe a király pécsi nyilatkozatát, — mely szerint ő felsége is nagy haladást lát a nemzet életében a közigazgatási reform keresztül vitte által, — a nemzeti tisztán látó többsége megdöbbent a kormány kortesfogásának szemérmelensége felett.

Ez nem tappintatlanság volt a kormány részéről, de rut visszaélés avval a bizalommal, melylyel ő felsége a magyar kormányt megajándékozta.

A király fölkezt személyét arra használni fel, hogy a kormány javaslata mellett kedvező hangulatot keltsen országoszerre, — olyan nagyfokú könnyelműség, olyan merész játék ez, a mely hőnyven megbosszulhatja magát. A király felül áll kormányon és pártokon egyaránt, s ha a kormány jónak látja, hogy ő felsége nyilatkozzék, akkor sem a saját céljaira használja fel a király szavait, hanem a párt ellentétek kiegyenlítésére irányítja ő felsége figyelmét.

Csak hogy ilyen eljárásához sem tappintata, sem erkölcsi ereje, sem önzetlensége nincs a kormánynak. Az érdek és hatalom az első, a melynek elérhetéseért a király szájába is olyan nyilatkozatot adnak, mely tisztán kortes jellegű nyilatkozatokként tűnik fel. Még csak azt sem mondja a verbum regium, hogy a reform módosulása által megvan, vagy meglesz-e a veszélyeztetett közszabadság garanciája.

A kormány nem is látja ennek szükségét, mert Bécsnek s így Szapáry és társainak nem a közszabadság felvirágzása által megizmosodott Magyarországra, hanem a servilizmusban öszszegörnyedt Magyarországra van szükségük. A nemzet pedig ne engedje magát félrevezettetni a kormány által gyártott szemfényvesztő jelszavak által.

Politikai hírek.

Uj főispánok. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király Thalmann Gusztávot, Szabvármegye alispánját, e vármegye főispánjává nevezte ki, s egyúttal őt a szász-ispáni címmel is felruházta, továbbá Horváth Mihály fogaraszvármegyei főispánt ez állásától való felmentése mellett, Kis-Kütlővármegye főispánjává, végre Bauszner Guidó országgyűlési képviselőt Fogaraszvármegye főispánjává nevezte ki.

Négyes szövetség a — Keleten. Pásics szerb miniszterelnök a napokban Triestben találkozott Pásics Nikitával, a Pétervárról hazautazó montenegrói fejedelemmel, mivel hosszabbban beszélgetett. Beszélgetés közben szóba jött a Balkán államok között létesítendő négyes szövetség, melyről különben Pásics miniszterelnök csak keveset árult el. A czár a négyes-szövetségről abbeli nézetének adott kifejezést Nikita fejedelemtől, hogy azt a Balkánon mindenestre üdvöské találja s biztosította „egyetlen barátját”, hogy „törökveszték teltetőleg támogatásban fogja részesíteni”.

Országgyűlés.

A képviselőházról.

Budapest, június 22.

A képviselőház ma kezdte tárgyalni az osztrák-államvasut megvételéről szóló törvényjavaslatot.

A tárgyalás iránt élénk volt az érdeklődés és a ház hangulata.

Darányi előadó bevezető beszéde után Beöthy Ákos képviselte az ellenzéki fel fogást, és elmésen kereste ki mindazokat, a mikben a kormány akciójának opponálni lehet.

Érdekes volt, hogy ezután Pécsey Tamás leszállt az elnöki székről, s beszédet tartott a javaslat mellett, érdekes adatokat hozván fel a saját közlekedési miniszterségének idevágó intézkedéseire nézve.

Ezután Baross Gábor miniszter beszélt nagy hatással és szakszerűen. Beszéde visszatértünk. Végül Gaal Jenő szólalt s a mérsékelt ellenzék nevében a javaslat elfogadása mellett nyilatkozott. A vitát még holnap is folytatják, mert több szónok van még felírva mellette és ellene is.

A főrendiház ülése.

A főrendiház déli 12 órakor Szilágy József korodádr elnökléte alatt rövid ülést tartott, melyen az elnök meleg szavakban emlékeztetett meg gróf Wenckheim Károly elhunytáról.

Ezután vita nélkül letárgyalták és változatlanul elfogadták a trieszti és fiumei szabkikötőknek az osztrák-magyar vámterületre való beolvasztásáról és a cukor- és fogyasztási adóknak ezek értelmében való megváltoztatásáról szóló törvényjavaslatokat.

Végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter betérjesztette a távollevő miniszterelnök jelentését az országház építésének előrehaladásáról.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés 12 óra 30 perczkor véget ért.

Korteskedés — a király köpenyege alatt.

Szapáry gróf a képtelennek bizonyult közigazgatási reform érdekében kijátszta az — utolsó tromfját.

Hogy mindazok, a kik — bár hivatásuk az államosított közigazgatási rendszernek — de érthető kételeyeket támasztanak a reformmú életrevalósága iránt — eloszlassák magukban e kételeyeket a király által adott, az

ország közvéleménye elé, s a pécsi dóm felszentelési ünnepségeit arra használt fel alkalmul, hogy maga a koronás király által ajánlja a nemzetnek ezt a tökéletlen törvényhozási művet.

Szapáry gróf a királynak ilyen szerepeltetésével azt akarta dokumentálni, hogy a király nemcsak egyetért a javaslattal, hanem kész a nemzet előtt is tanúbizonyságot tenni arról, hogy a közigazgatás mai rendjének célbavett átalakítása javára válik az ország belső fejlődésének.

Szapáry gróf látja ezt, hogy minden mesterkedése dacára sem hajlandó a nemzet megbékélni azzal a gondolattal, hogy a közigazgatás tervezett reformja nemcsak jobb állapotokat terem a mainál, hanem a közszabadság garanciáit is épségben hagyja, s így bár még egyrészt a hatalom befolyását kiterjeszti, de az önkormányzatban rejlő közszabadsági jogok meglevő biztosítékait sem áldozza fel.

Hogy mindezt a nemzet annál jobban elhiggye, Szapáry gróf appellál a korona legmagasabb meggyőződésére, s úgy állítja a királyt a nemzet elé, mint a ki a maga tekintélyével adván súlyt a szájába adott nyilatkozatoknak a fenforgó kételeyeket legjobban eloszlathatja.

Hát ez a szó egyszerű értelmében nem egyéb, mint a korteskedésnek az az elfajzása, a melyre csak egymaga erejében nem bizó és ügyének győzelmében nem reménykedő kormány vehet alkalmazásba oly akciókban, a melyeknek kitűzött célja a nemzeti jogokból és a közszabadság biztosítékából mennél többet venni el a hatalmi érdek javára.

A királynak Baranya-vármegye törvényhatóságának üdvözlő küldöttségéhez intézett beszéde s tekintetben egyike a legjelentősebb uralkodói nyilatkozatoknak, melyeket a korona csak olyan esetekben szokott megtenni, mikor egyéb bevett eszközök nem alkalmasak már a kormány terveiének megvalósítására.

Az uralkodónak ama jogát, hogy ünnepélyes alkalmakkor olyan kérdésekben is szólhasson népeihez, a melyet az elfogadott alkotmányos formák között a kormánynak a rendelkezésére álló parlamentáris eszközökkel kell megoldania kétségbe nem vonjuk. A királynak joga van személyes nézetét is bírnia a közéletet mozgó bármely politikai kérdésekről, ép eme jogánál fogva törvényhozási kérdésekben szabadon mondhat véleményét, de mert alkotmányos államban a koronának minden ilyen véleménynyilvánításáért is a felelősség a kormányt terheli — a Pécsen tisztelő vármegyei küldöttségeknek adott válaszában foglalt nyilatkozatai a királynak ebből a szempontból vonandó bírálat alá.

Ebből a szempontból tekintve a király véleménynyilvánítási jogát — nem hallgathatjuk el ama nézetünket, hogy a felség Pécsen bizonyos pártfelfogás mellett foglalt állást, s azt úgy tekintjük, mint a mely a párttekinetektől nem független, s a helyett, hogy a pártok közt e kérdésben fennforgó ellentétek kiegyenlítésére alkalmas volna — egyenesen arra vezethet, hogy a létező ellentétek a pártok és pártfelfogások között mennél jobban kiélesedjenek.

E szempontból Szapáry grófnak a felség tekintélye alatt üzött korteskedését nemcsak hibáztatjuk, hanem mint merőben cél tévesztett politikai akciót a legteljesebben perhorrescáljuk.

Hogy a király erre vállalkozott — nem vesszük rossz neven; annyit azonban tudunk, hogy az utolsó kártyának ilyképen való kijátszása Szapáry grófnak egyik legszerencsétlenebb vállalkozása.

A király Pécsen.

Sürgönytudósításaink kiegészítésül adjuk a következő részletes tudósítást.

Pécs június 22.

Megérkezés előtt.

A tegnapi borus idő ma kora reggel nagyon kedvezőre fordult. Az egész város talpon van és mintegy 30.000 idegen. Kiknek egy része gyalog jött, mert a tulzsfolt vonatok a közlekedést úgy is nehézséggel közölték.

A kora hajnali órákban már megindult a tengernyi nép hullámzó áradata. Beláthatatlan tömeg lepte el Pécs utcáit. Reggel 4 órakor megszóltak a mozsarak; a hatalmas döngés ébresztő akart lenni, a közönség azonban már talpon volt egy szálíg. Még azok a nyomorékok is, a kik nem tudtak a maguk lábán járni, csak hogy jelen lehessenek a nagyünnepélyen, úgy vitették magukat.

A vonulási uton végig sorfalat húztak a rendőrök, tüzoltók, polgári rendfegyverűk, hivatalosolgák stb. Az utak közepe mindenütt szabad volt.

6 és fél órakor már mindenki helyén volt. A küldöttségek Kardos Kálmán arany-sarkantyus vitézzel, Baranyavármegye s Pécs szab. kir. város főispánjával, a katonai méltóságok, élükön József főherceg és Frigyes főherceg, az összes püspökök, dr. Dulánszky Nándor megyés püspök vezetésével, a hatóságok fejei, mind a vasúti állomáshoz hajtottak.

A főtéren a diadalkapu előtt Aidinger János kir. tan. polgármester várta a királyt a városi tisztikarral, ugyan itt foglaltak helyet a különböző hatóságok: kir. tábla, megye, törvényszék, járásbíró, pénzügyigazgatóság, posta, ipar- z keresk. kamara, a különféle egyletek, a diadalkapu fölötti téren a tanuló ifjuság.

7 óra előtt 5 perccel eldördültek a mozsarak ujra, ez jelezte a király megérkezését.

A király megérkezése.

A perronon Kardos Kálmán főispán üdvözlöte rövid s lelkes beszéddel. Az üdvözlő beszédet elhangzása után kocsiá tlt a király. A népbanderium, mely mintegy 200 lovasból állott, festői látványt nyújtott. Jevőszenszky Lajos földbírtokos, a bänderium vezetője, remek os magyar ruhában pompás alak volt; maga a király is rajta felejtette a szemét s érdeklődve kérdezősködött kilete felől.

A mint a bänderium bekanyarodott az irlgalmak utcájába, a várát ábrázoló diadalkapu bástyáin megszólaltak a kürtök. Nem sokára a diadalkapu elé érkezett a király, hol leszállva kocsiából méltóságtelej, katonas állással foglalt helyet a virágokkal be-szórt szőnyegen, hol Aidinger János üdvözlöte a város polgársága nevében. A király igen kellemesen volt meglepve, derült arccal nyájmas mosollyal tekintgette szét a pazar pompával kiállított díszletekre, a lelkes népre, mely eget rengető s valóban szív legmélyéből jövő érzelmeinek adva kifejezést, szűnni nem akaró éljenzéssel üdvözlöte. A polgármester beszéde után, elmondva rövid válasát az uralkodó kocsiá tlt, s elhajtott a diadalkapu alatt.

A diadalkapun túl a tanulóifjuság ezer-nyi zászlót lengetve a király felé, éljenzett leirhatatlan hűvvel, lelkesedéssel. A kir. tábla előtt bekanyarodva az iskola-utczába a sétatérhez ért a király. Az itt is felállított hatalmas diadalkapu előtt dr. Dulánszky Nándor megyés püspök fogadta. Azután a püspöki palotába hajtottak.

Rövid pihenés után a palotában lévő kápolnában csöndes misét hallgatott. 10 órakor fogadta a küldöttségek tisztelgését.

Küldöttségek a király előtt.

Elsők a tábornoki és tisztikar Frigyes főherceg vezetésével; utána következtek a titkos tanácsosok, kamarások és egyéb udvari méltóságok. A r. klerus Dulánszky, a görög keletiek Brankovics patriárka vezetése alatt, majd a protestáns egyház küldöttsége Szász Károly vezetésével.

Dulánszky Nándor pécsi püspök és a klerus tisztelgése után Brankovics György karlócai érsek szerb patriárka üdvözlöte a királyt, kiemelve beszédében, hogy soha semmiféle körülmény sem tántoríthatja el a hit szerb népet az uralkodó hához őseiktől örökölt hűségüktől és kedves hazájuknak alkotmánya és törvényei iránti tisztelete és szeretetüknek utjától.

Az uralkodó e beszédre ezeket válaszolta:

„Mindenkor nagy megelégedéssel és köszönettel fogadom a görög keleti egyház pap-ságának és híveinek hódolatát és hűségük biztosítását; tudom, hogy sokféle fontos ügy rendezése veszi most igénybe tevékenységüket, őszintén kívánom, hogy ebbeli mtködsüket az óhajtott eredmény kísérje s hogy annak helybenhagyása által újlag is tanu-síthassam változatlan kegyelmemet és jóakaratomat egyházuk ügyei irányában.”

A vármegyék küldöttségeinek élén Kardos főispán tartott beszédet.

A király válaszáat tegnap táviratilag közöltük.

A király szemleuton.

— A küldöttségek fogadtatásánál és a tanári bemutatásánál a király a tanulók száma felől kérdézősködött. A küldöttségek fogadtatása után villásreggeli volt az udvarnál.

Két órakor a király szemleutra indult. Először a székesegyházat tekintette meg. Dulánszky püspök bemutatta Kirchstein építész Lotcz, Székely, Bamberger festőket, Zala és Kiss szobrászokat és Czobort a műemléki bizottság jegyzőjét.

Ezután a király Dulánszky püspök kaulauzálása mellett József és Frigyes főhercegekkel, az összes miniszteriumok kíséretében és végig nézte a székesegyházat.

Minden egyes művészi tárgy tetszését nyerte ki. Miután minden figyelemreméltó tárgy és építkezés iránt élénk érdeklődésnek adott kifejezést, megelégedését nyilvánította a látottak fölött.

Szemleutját folytatva a király, a közös és honvéd laktanyákat, a kórházakat, a törvényszék és azután a tettehi romoknál rendezett néptünnepet tekintette meg.

Udvari ebéd.

Délután a Mecesek ölben levő Tetényen, a hol Szakmáry egykori püspök palotájának romjai vannak, néptünnepély lett volna megtartandó, melyet azonban a zuhogó zápor-eső, mely a délutáni órákban eredt meg, teljesen megghusított. A király ugyan oda hajtatott, de csak rövid időre, az ég csatornáiból leömlő zápor csakhamar a városba kényszerítette őt, mire a közönség is eltakarodott.

Este fél 7 órakor udvari ebéd volt, a melyre a főhercegeken, minisztereken és az udvari kíséreten kívül hivatalosok voltak: Lobkowitz herceg hadtestparancsnok, Dulánszky, Hidassy, Bende, Bubits, Meszlényi püspökök; Brankovics karlócai érsek, Bittó István, Pejacevich László gróf, Andrássy Aladár gróf, Majláth József, Széchenyi Géza grófok. Pallavicini Ede örgróf, Apponyi Sándor gr., Tarkovich államtitkár, Jekelfalussy és Ludwig minist. tanácsosok, Blaskovich táblai elnök, Szőgyényi Ferencz gr., Forinyák, Pfeiffer, Andrássy altábornagyok, Rózsa, Schlippenbach ezredesok, Kardos, Széchenyi Sándor, Tallián és Svastics főispánok, Szily alispán, Aidinger polgármester.

Az előkészületek az esti világitáshoz nagyban folytak, hogy az eső által elrongált programmrész pototlassák, mert az eső végre megállt, bár az idő borus maradt.

Kivilágítás.

A kivilágítás fényesen sikerült. A székesegyház színes lámpáival, mely a templom hajóját hármass színben világítottatta meg, valóba szemkápráztató látványosság volt.

Megkezdődött a felvonulás. A hirneves pécsi dalárda, lampionokat vive, vonult a katonai zenekar kíséretében a királyi lakosztály elé. Először az „Isten dicsőségére” ezimt dalt aztán a Rézbányai által szerzett király-himnusz énekelték a zenekar kísérete, mellett.

A király a főhercegek és Szapár Gyula gr. miniszterelnök kíséretében az erkélyre lépett. Harsány éljenzéssel üdvözlöttek az uralkodót.

A színes lámpionok tündéresen világították meg az utcát, a hól nyüzsgött a sokaság. Lelkes éljenzések, folyton megújuló hangoztatása a templom színes lámpái és a számos magnésium lángkigyuladt, mely folyton változata piros fehér és zöld színeit.

Eme szép színjátékba belevegyltek a hatalmas taracklővegek és „éljen a király” lelkes felkiáltások meg-megújulása közben a dalárda és a fáklyások elvonultak.

A király erre rövid kocsikázást tett a kivilágított város utcáin, mely hova tovább minden ragyogóbb fényárban uszott.

A kocsikázás után a király nyugalomra tért. A város lakossága a késő éjj hullámzó az utcákon.

Csapatszemele.

Pécs június 23.

Ma délelőtt csapatszemelet tartottak. A katonaság már reggeli hat óra előtt kivonult a malomi mezőre, mely körülbelül hét kilométernyire esik a városról. Hét óra után érkezett a csapatokhoz Frigyes főherceg Lobkowitz herceg hadtestparancsnok kíséretében. Nemsokára a gyakorló térre érkezett József főherceg is Fejérváry Géza b. honvédelmi miniszter kíséretében.

Ő felsége a király háromnegyed 8 órakor érkezett kocsián Paar és Bolfras főhadsegédek kíséretében és a gyakorlótér előtt lóra ülven, nagy katonai kísérettel a csapatokhoz lovagolt. Miután ő Felsége Bilimek vezérőrnagy-dandárnok jelentését átvette, a két osztágban felállított csapatok, lelő gyalogság, hátul lovasság arcvonalát élépte. Ezután a közeli magaslaton foglalt állást és a csapatokat kétféle rendű oszlopokban álléptette.

A szemle után hadgyakorlatot rögtö-

nöztek a csapatok s a malomi mező kis harc-
terré változott át.

Kilencz óra felé a Felső- és a közönség
élénk éljenze kőzt ismét kocsin a palotába
hajtottak, a csapatok pedig sűrű esőben a
városba vonultak.

A székesegyház felszentelése.

A székesegyház felszentelési aktsa, az
egyházi szabályok szerint, t-gnapelőtt kezdő-
dött az ereklyék lerakásával. Az officium va-
sárnap délután háromkor ment végbe. A föl-
szentelés maga melyben az összes püspökök
résztvettek, hétfőn reggel 7 órakor kezdődött
és fél 12-ig tartott. Fél 12-ig bocsátottak
be a közönség. A főpapság a tábornoki kar,
a küldötségek és közönség az óriási templom-
mot zsúfoltságig megtöltötték. Pontban 12
órákor jött a király.

A belépéskor Dulánszky püspök szentelt
vizet megáldá a felség, aki a baldachin
alá lépett, amelyek két falusi plébános tartott.
Ezután megindult a menet a templom
belseje felé.

Igy haladva érkezett a menet az alsó
hajó közepén levő szentély lépcsőjéig, hol
a felség a baldachin alól kilépett, a királyi
trónhoz ment melyhez a szentélyből lépcső
vezet. A trón mellett jobbfelől József és Frigyes
főherczegek, balfelől a pápai nunciusz
a szentély jobbfelől levő padsoiban a minis-
terek a főhadsegdek és az udvari mel-
tóságok, balfelől a titkos tanácsosok.

Midőn a király, ki a főherczegekkel
együtt lovassági nagy díszegyenruhát viselt,
a trónon helyet foglalt, kezdetét vette a
Tedeum Gregorianum, amelyet a kórus igen
szépén énekelt. A tedeum után Dulánszky
püspök csendes misét pontifikált, nagy egy-
házi segédlettel.

Ezután elhangzott a confiteor, mely-
nek végével Dulánszky püspök általános
pápai áldást osztott, mialatt a király s a fő-
herczegek, valamint az összes jelenlévők le-
terdéltek.

Végül a megyés püspök, teljes segéd-
letével a trón elé járult, jelezvén a szertar-
tis véget ért a királyi menet az előbbi
sorrendben a templomból a palotába vonult.
Az összes főpapság, mely kikisérte a Fel-
séget, a kijáratnál állott s Dulánszky püs-
pök ismét megáldotta a királyt.

Kossuthnál.

Szabolcska Mihály költő és ref. theoló-
gus, svájci utjából visszatérve Turinban meg-
látogatta Kossuth Lajost és e látogatásról
többek közt a következőket mondja el a
„Vasárnapi Ujság” legújabb számában.

Nagy hazánkfát — Helfy képviselő ur
szives tanácsa, nyomán — délután 2—3 óra
között kerestem fel. Lakása a Via dei Mille
22-ik száma alatt egy két emeletes ház első
emeletén van.

És a szép, tágas Garibaldi híres „ezer”
réről elvezett utca, Pó felől végén a hős
hatalmas érc szobrával, olyan méltó kere-
téltnél tűnik fel a lakásnak, a magyar ember
szemében!

— Ez elsőmeleti üveges folyosó ajtaján
ez az egy szó „Kossuth” — jelenti, hogy jó
helyen járunk.

A bejelentő azolga csakhamar meg-
nyitja az író- és elfogadó-teremajtáját, s do-
bogó szívvel állók meg a jóságos tekintetű,
galambos öreg ember előtt; eleinte alig ta-
lálva szót attól a mély elfogódástól, amely
„mint fölleg-omlás a nagy Alpokon” fölém
nehezedik.

De egy pár szívélyes szó az ő ajkairól,
csakhamar olyannak tűnt fel előttem Kos-
suth a valóságban is, mint a minőnek én
gyermek szívvel képzeltem; (mikor még —
oh drága, boldog idők — egy nagy, haza-
hívó ekspedíciónk törött meg a tanító ur
hazafiatlanságán.) Nagynak, nemesnek, de egy-
szersmind jóságosnak is; mint a hogy a nó-
tában „Kossuth Lajos édes apánk”-nak szó-
longattuk!

A vele való beszélgetés fonatát, ha szó-
szerint követhetném is, le már csak azért
sem írnám, mert nem tartom helyesnek min-
den ilyen magán beszélgetést (kivált enge-
dély nélkül, amit pedig nem kérttem) nyil-
vánosságra vinni. De van, amit mégis meg
kell említenem. A múlt napokban egy ilyen
mondata fordult meg a lapokban Kossuth-
nak: „Szeretném oda kiáltani Budapestnek,
hogy megállj, adj már a haladásból Debre-
czennek is!” Pedig ennek így, magában, az
ő ajkára adva, szinte visszatetsző értelme
van. De az előzmények megmagyarázzák.

Olaszországról beszélgetve jött fel, hogy
mennyi nagy — több száz ezer lakosu —
város van itt az ország sajátságos történelmi
fejlődésénél fogva.

Ebből folyólag szólott aztán Kossuth
ilyenformán: — „Ez az Olaszországnak soha-
sem lesz kárára. Az erők tulságos centrali-
zálása, mint minden tulság felől, hogy előbb-
utóbb megfoszolja magát, vajha Magyaror-
szágnak is volna még Budapest mellett egy
igazi nagy Debreczenje és Szegedje.” Ide
következnek aztán az a fentebb említett
mondat.

Hogy a külföldön — amely még ma
is sokszor és sokban félreismer bennünket
— régebben milyen visszás fogalmakat táp-
láltak felőlünk, arra nézve Kossuth igen jel-
lemző esetet mondott el az ötvenes évek kö-
zepéről, amelynek az volt a pontja, hogy az
egész francia parlamentben nem akadt há-
rom ember, aki tudta volna, hogy hol fe-
szik és micsoda tartomány az a Transzilván-
ia? „Transzilvánia” — Pensilvania, — elöt-
ttk valami kapcsolatos két fogalom volt —
tette hozzá jóízű mosollyal. Végül még a
multkor elterjedt aggasztó hírekre vonatko-
zólag, — bár azokat egy turini távirat nyom-
ban megcáfoltta — hadd írjam még ide,
hogy Kossuthnak — hála Istennek — még
sok esztendőre ígérhetünk. Az ő idestova 90
éve után mit várhatna egyebet a látogató,
mint, hogy roskatag aggastyánt fog talál-
ni, akinek lelke nyilvánulása, szelleme ha
még olyan ép is: vállaira bizonyosan már
a halál támaszkodik. De nem így van.

Életerős öreg ember áll előttünk, vi-
ruló arczzinnel, aki — saját kifejezése —
— reggeltől estig irrasztalanul dolgozik.

Az ő arcképei nem mondanak igazat.
A másoló eszközök vele szemben gyalórk
maradnak. Nem tudják visszaadni szemének
szinte fiatalos tüzét. Azt az erőt pedig, amely
még mindig bájos csengő hangjából árad
felénk, visszaadani meg sem kísérelhetik.

En azzal az erős hittel hagytam el,
hogy ezer évünk megünneplését még legalább
is megéri.

Munkáslázadás Battonyán.

Mint távirataink tegn p már hirt ad-
tak róla Battonyán ugyanoly socialista zen-
dülés minő először Orosházán kezdődött, azu-
tán Békés-Csabán folytatódott, Battonyán
úttott ki oly mérvben, minő egészen hasonló
azokhoz a csabai és orosházi lázadásokhoz,
melyek az országban oly nagy meglepetést
keltek.

Megostromolta a szocialis izgatóktól
felbujtatott nép a városházát, a hatóság el-
len nyílt lázadásba tört ki, a csendőrség fegy-
veres erővel lépett közbe; tüzelt és déle-
lőtt 4 halott és 7 sebesültje volt a
zendülésnek. Este pedig a katonaság vo-
nult fel s az védelmezte meg a közseghá-
zat, az oda szorult fősolgabíró s a hatóság-
got s csak az állíthatta helyre a rendet.

Hozzá kell tennünk mindjárt, hogy az
a zendülő nép korántsem az igazi törzskös
magyar nép volt, hanem bitang, nagyrészt
rovott előéletű népség. Battonyán, látszólag
semmi előkésület nem mutatko-
zott a népben a zendülésre, a hatóság sem-
mi óvintézkedésre nem is érezte magát in-
ditatva, úgy hogy egész váratlan meglepetés
érte a zendülés kitörésével. Ebből világos,
hogy nagyon jól, szívósan volt szerveztve
titokban sikertől a socialista bujtogatónak
a talajt előkészíteni, úgy hogy csak a jel-
adásra volt szükség a nyílt lázadás kitöré-
séhez!

A lázadás lefolyásáról aradi levelezőnk-
től kapjuk az alábbi részletes tudósítást:

A zendülés kezdete.

Előzménye a vasárnapi zendülésnek na-
gyon kevés van. A nagyobb birtokosok az
egész csanád környékén ugyan már hetek
óta panaszkodnak, hogy munkásaikat izgat-
ják, gyanus emberek kerülgetik: a szocialis-
ták aradi nyomtatványai és szelvényei cir-
kuláltak.

Tegnap egész nyugodt volt reggel még
minden s senki sem gondolt rossza.

Félkilencz órakor már feltűnő volt a
tömeg fenyegető megtartása, úgy hogy Her-
vay fősolgabíró jónak látta a csendőrkért
küldeni maga pedig fel ment a városházára
a bíróval és csendőrbiztossal.

A szokásos vasárnapi „kihirdetés” még
megtörtént (a város sokta ilyenkor kidobol-
tatni a tudnivalókat) s a kisbíró belefogott
a modandóba. De már ekkor valaki odaki-
áltotta:

— Jól hirdesse Hegyesy uram mert ki-
szegezzük.

— Kit, már mint engem? tréfálkozott,
vissza a kihirdető.

— Nem, hanem a többieket odabenn!
— Baj lesz odabenn! s ilyen szók hal-
latszottak válaszul.

Odabenn a városházán már résen tar-
tották magukat a hatósági emberek.

Ekkor valami Pakulár Demeter, aki
egyébként szekeres irástudók főkolomposa a
süpredéknek, elkezdett valamit fölolvadni. Ez
kérnyen volt, hogy a munka bérémele-
tessége egy forintot az aratás ti-
zedére menjen s hasonló követelések az ara-
tásra.

Amint ez a felolvasás folyt, oda lépett
Pakulár Demeterhez Lung Áron csendőrbizos
és le akarta tartóztatni őt, de ez vissza fe-
leselt, Lung Áron mint mondják pofon vágta
Demitru. A zajongók közé oda jött a csend-
őrség és Pakulárt elfogták és bevitték a vá-
rosházára.

— Ugy örülünk, hogy vissza jöttél!
— Ha hizelegni akarnék húsagódnak akkor
azt mondanám, hogy van még valaki a ki-
nek épen úgy hiányoztál mint nekem.

Simpónné ugy-e? — mondá Pali.

— Azt hiszem, hogy egy tekintet vagy
egy kézmozdulat által tudtára adta hogy
mit gondolt, mert Pali elégtelen nevetett a
mint tovább haladt.

— Csakhamar ismét elment az ajtom
előtt midőn a saját szobájába vissza tért hal-
lottam amint az ajtaját csendesen bezárta —
és ismét csendesség lett: de aztán a mit hal-
lottam, kiment az álom a szememből.

— Vajjon Pali érdeklődik irántam egy
kissé s ha igen akkor mit jelent az anyja
biztatása?

— Végre agyon szédült a kereszt kér-
dés és zavaros válaszok felett; — olyan
lelki háború volt ez mi nem adott megnyug-
vást. — Addig hánykolódtam és forgolódtam
mig szinte lázas lettem, s olyan ideges volt-
tam, hogy midőn Jeni bejött a fürdőmmel,
azt izentem Dashwoodnak, hogy nem ér-
zem jól magamat: s egy csésze erős teát kérve
azt mondtam Jeninek, hogy aztán hagyjanak
magamra.

Mintán a leány szerény rendeleteimet
teljesítette, bezártam utána az ajtót: az elő-
vigyázatnak a bölcsessége hamar bebizonyi-
totta magát mert néhány perc múlva Das-
hwoodné kopogtatott az ajtóm, azt kérdezve
hogy bejöhet-e.

— Kérem, jobb szeretném ha nem jönne
— válaszolám: ha beszélék — rosszabbul le-
szek.

— Vajjon e villásreggelhez bejöhet?
— kérde.

Pali megérkezett:

— Ha jobban leszek lemegyek — mon-
dám.

— Mitől fájt meg a feje?

Ezalatt künn mind nagyobb lett a
zsvaj.

— Ki köll adni Mitrut!

— Agyon köll ütni a főbíró!

— Be köll menni a városházára!

— A jegyző az oka, hogy nagy a
robot.

— Menjünk be!

Ezalatt mindjobban a városház elé to-
longott a nép s fenyegetőleg követelte Pa-
kulár kiadatását. A tér egészen telve volt a
zajongókkal, a kapu alatt fenyegetőleg ha-
donásztak a kolompok s a városházán mind
kritikusabb kezdett lenni a helyzet. A ka-
pualjából a hivatalokhoz vezető folyosót a
csendőrség állta el — 5 csendőr és az őrs-
vezető, tehát csak hat fegyveres ember ké-
pezte a védelmet — a kapu előtt a betörni
akáró népség. Hervay fősolgabíró látva a
fenyegető veszélyt, a táviró hivatalba kül-
dött s csendőrséget s katonaságot sür-
gönyözött.

Hogy a tömeget lecsillapítsa beszélni
kezdett hozzá.

A fősolgabíró tapintatos eljárása kissé
csillapította is a népet, de persze csak a kö-
zelállók, a kapu alatt azonban mind zajongott
fenyegetődzött — s főleg az asszonyok, kik a
tömegbe keveredtek, biztatták az embereket,
hogy húzzák ki az urakat.

Pakulárt kibocsátották, de ekkor ezután
mikor kezdte előadni a kívánságukat, mind
azt követelte, hogy adják ki a főbírót azt a
törvényt, amit a munkásokra hoztak, mert
az nekik szól és ő nekik jussuk van köve-
telni amiket kívánnak.

Ezalatt véget ért a templomban a mise
és az onnan kitűnő nép is ott csoportosult
a többi körül, egészen elleva a tért — bol-
tokat, kosmákat ekkor már mind becsuk-
ták — s a városházát megostromolni készül-
tek. Lung a kapualján még csitította Pa-
kulárt, a fősolgabíró is csendesítette a körül-
állók, de már a nép betűdült az udvarba
is és dorongokkal, kecskelábbal kezdett ha-
donászni, künn meg a szomszéd kocsmalép-
csőnek tégláit szedték szét.

A kitörés.

A városháza kapualján a hat csendőr
felsorult egészen a hivatalokba vezető fo-
lyosóra a lépcsők felől. A hatósági emberek
is kénytelenek voltak oda húzódni. A csend-
őrsök felszólították a népet hogy előbbre ne
jőjjön. Puskával előre álltak szembe az udva-
ron s kapu alatt levő néppel.

Ekkor — azt állítják, hogy künn egy
lövést tettek s ez volt volna a jeladás a tá-
madásra, másoktól úgy értesültünk, hogy
„tűz van” ez lett volna a kiáltás, mire a
városházát meg kell rohanni s ezt kiáltották
de mi az igaz ebből azt nem tudjuk — ek-
kor az egyik csendőrt az arcán egy lécczel
megütötték s közörség indult meg feléjük.

Ugyanez a Németh József nevű
ember felállott:

— Én katona voltam, nem félek!

„És megragadta az elő álló csendőrt a
mellén, nyomban a mögöttelelőt tűzelt és
Németh József holtan rogyott össze, a golyó
épen a szívét furta keresztül. — Megjegy-
zendő hogy az a Németh, kinek a bujtoga-
tók ilyen sorost juttattak: két hetes házas
volt.

A lövést hallották, de a nép nem látta
Némethet összerogyani s azt hitte, hogy vak
lövést tett a csendőrség.

— Nincs megtöltve a puskák!

— Nem szabad nekik löni!

— Agyon kell ütni az urakat!

— Be köll menni!

Ilyen kiáltásokkal szoritották a kapu
ajá a népet s az ott levőket a zsanár-
rokra.

— Rosszul aludtam — annyi az egész
— válaszolám.

— Pali zavarta meg ugy-e? — feléb-
resztette az első álomból.

Lelkileg csakugyan Pali zavart meg, de
persze azt nem szándékoztam elősmerni. Ki-
térő választ adtam, azután elment az ajtom
elől s békében hagytak Csendesen fektettem
a harangozást hallgatva, s a lelkesre gon-
doltam kiről azt irtad, hogy igyekezzem a
társaságát keresni; egy idő múlva a harang-
zugas megszűnt és én elaludtam.

— Midőn felébredtem a nap már el-
haladta a szegletet, ideje ugrottam ki az
ágyból s öltözködni kezdtem. Alig végeztem
be midőn villás reggelizéshez csengettek; ha-
bozva állottam meg a folyosón, szegyelem
magamat, s nem akartam lemenni, midőn
léptek hallottam, megetttem, s megfordulva
szemről szembe állottam Palival.

— No lássa vissza jöttem, — mondá
sötét szemét arczóra függesztve; külföldre
akartam menni, de maga nem engedett.

— Én nem engedtem? Kérem ártat-
lanul. Mi közöm volt nekem azzal?

— Minden! — Egy bizonyos valakiért
jöttem vissza, — válaszolá.

— Simpónnéért, persze, — viszonzám
pajkosan. Most ismét a piros szalagokat fogja
viselni.

— Szeretném ha vissza tértemet más
valaki ünneplene meg hasonló módon, —
mondá Pali mosolyogva.

— Annnyira szereti a piros színt? Kér-
dém tréfásan.

— Jobb szeretem a kéket, kivált gesz-
tenyeszint hajban; de bármint színt sze-
reték mely azt jelenti — „csinos akarok lenni,
mert Pali megérk zett.” Chichester kisass-
zony, ha maga egészen feketébe volna öltö-
tözve de az én tiszteletre egy rózsaszín-
ben.

(Folyt. köv.)

A zsandárok még egyszer felszólították
a népet, hogy oszlojanak, mert tüzelni
aki közelebb jön.

Egy ember azonban Hidy Mihály
fogta egy zsandár puskáját, s körülötte
akartak tolni folytonos kiabálással.

— Agyon kell ütni a zsványokat!

Erre 4 lövés dördült el. Hidynek
a hasába fúródott a golyó, az nyomban
szeegett, egy másiknak Csubernek a ma-
ment a golyó, ez is elesett, de nem hal-
rögtön, csak később, a 4-iknek a se-
ment be a golyó és a nyakán jött ki.

Négy lövésnél több egyáltalán ne-
tént, az egyik csendőr ki sem lötte fe-
rét. De a négy lövés az egyik embere-
resztalt ment a másikba a tömegben, és
történt még hét súlyosabb sebesülés.

Erre a tüzelésre kitisztult a kapu
a két halott és sebesült ott maradt.
Asszonyi hangok sirítottak:

— Majd visszajövünk még!

— Felakasztunk benneteket.

Künn meg bevették az ablakokat
a nép már megértült és oszladzni ke-
s délre jóformán tiszta volt a tér.

Délután

három óra tájt ismét gyülekezett a
s csoportok képződtek, s most főleg a
szonyok (?) ingerelték, kiabálva, a
közönség. Különösen egy Károly Vera
menyecske tűzte a férfiakat:

— Gyávák, félték ugy-e, csak láma-
tudtok!

— Menjete hát már az uraknak!

— Meg köll nyuzni őket!

Fogott is rajtuk neki mentek a vá-
háznak, de most már zárva voltak a
puk. Dörgették, de aztán a csendőrk
szóltak, hogy lelvél aki belép. Erre ki-
ket szedtek fel s közörség sítvített be a
lakokon, úgy hogy a tanácsterem egés-
telve volt kövekkel.

A közörség megújult, közbe szidták
urakat, agyon kell ütni azt ki csak má-
gos ember.

Azonban már nagyon szállingozott a
a katonaság felől. Még egy pár biztatás
az asszonynéptől.

— Ne várjátok a katonákat, gyújtsátok
fel előbb!

De hat óra után dobpergés hallatszott
Szegedről jött 130 ember azzal, hogy
magyannnyal készen áll.

Ugyanez a 20 csendőr is érkezett a
zadosával és főhadnaggyával.

Ezek felvonultak a városház elé. Hervay
fősolgabíró felszólította a népet a széke-
látra, de az a harmadik felhívásra se
mozdult.

Paculár és Nagy András kolompok
oda kiáltottak:

— Csak ha meghalunk, vihetnek
innen!

Erre a csendőrség szuronyt szegezve men-
t a népre, mely mindinkább kiszorult s az al-
tiz zendült el is fogtak. Később meg száma-
letartóztatás történt, ezeket yasra vevve a
rosházán tartják.

Esti 9 órakor az utcákon csoportulni
kezdődött de ezt a csendőrség és katonaság
szétoszlotta.

Előfizetési felhívás.

Uj évnegyed közeledtével előfize-
tést nyitunk az „Ellenzék”-re.

Lapunk politikai irányának és tár-
sadalmi tevékenységének felsorolásával
nem untatjuk olvasóinkat, csupán any-
nyit jelentünk ki, hogy ahoz a műt-
hoz, melyet eddig követtünk s a mely-

kitölt volna s tűztől volna kebléhez — öltö-
zete tökéletesnek látszana előttem.

— És így rózsá nélkül nem tetszik!
kérdem azon kellemes öntudattal, hogy elég
jól nézek ki, mert a reggeli álom megnyug-
tatott és felfrissített.

Válasza egy hosszú sovár tekin tet volt
mely szinte megijesztett, és sietve futottam
a lépcsőn, a nélkül, hogy szavakba öntött
leménynyekre várakozzam.

— A villás reggelizés alatt azt kér-
dezte Dashwoodné, — hogy megyek-e a tem-
plomba.

Igen válaszolám ha nincs szükség ide-
haza réám.

— Én is elkisérem — mondá az én
nagy megelégedésemre, s Pali vidáman szőlt
közbe:

— Én is megyek. — Chichester kisass-
zony megértett bennünket, anyámat és en-
gem. Akkor voltam utoljára a templomban,
midőn —

Az anyjának egy kőr tekintete elhall-
gattatta.

Midőn gyermek voltál akartad mondani
— válaszolá Dashwoodné a fia helyett.
— Azonban a javulás soha sem késő. — Én
nem fogom a prédikációt végig hallgatni —
hát te?

Én igen Ha már egyszer rászántam ma-
gamat keresztül megyek rajta az utolsó „Ame-
nig” válaszolá Pali, Dashwoodné elnézésel
vonogatta vállait, s azt a megjegyzést tette
hogy isteni tiszteletnek a legjobb része az
Ámen lesz.

A mi megjegyzésünk roppant feltűnést
okozott. Velem nem sokat bajlódnak, de Das-
hwoodnéra és a fiára az egész gytlekezet bá-
mult.

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. Junius 23.

Egy asszony hatalmában.

Angol regény.

A Dóra szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

ben mintek előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hívek maradunk. Hazánkat, nemzetünket hűen önzetlenül és függetlenül szolgáljuk.

Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvésünk sikerét.

Az Ellenzék előfizetési ára:

Egy évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK” kiadóhivatala.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 23.

— **Az adó.** Kolozsvár városában az 1891. évi kivetett tőkeadót és járadék adókat, valamint az ezen adók után fizetendő állami jövedelmi pótdadóról szóló lajstromok a városi adóhivatali irodájában (belkormány-utca, Minorita-utca 15. sz. emelet), 1893-ik évi XLIV. törv. czikk értelmében, július 1-én 22-től bezárólag 29-ig nyolcz napig közszemlére kitéve vannak, hol is azokat mindenki megtekintheti. Ennélfogva felhívjuk az adóköteleseket, hogy adókönyveiket, ezen adóknak beírása végett a városi adóhivatalnál mutassák be és megjelentsék, hogy a kivetés ellen és pedig: a) azon adózik, kik ezen kivetési lajstromokban tárgyalt adóknemmel már a múlt évben megfizették, a lajstromok közötti kifizetést követően; b) azon adózik, kik ezen kivetési lajstromokban megjelölt adóval a múlt évben első ízben rovatattak meg, adókönyveiket a központi bizottsághoz feltehetőleg a felhívásnak a királyi pénzügyigazgatóságnál (palatca, pénzügyi palota nyújtandók be.

— **Endrődi Sándor** a kiváló költő és lapunk munkatársa a tegnapi esti gyors híradással Kolozsvárra érkezett jó barátai és ismerősei látogatására.

— **Geltch Jánost**, a kolozsvári kisegítő takarékpénztárnak oly váratlanul elhunyt főkönyvelőjét ma délután rendkívül nagy részvét mellett temették el. A kolozsvári társadalom minden köréből tömegesen jelentek meg a derék férfiú vágtisztességével. Testileg vett részt a kereskedelmi iskola és a polgári iskola tanári kara és a tanítványok. A kisegítő takarékpénztár hivatali személyzete élén Kovács László vezénnyel a koporsó után sorakozott. A kisegítő takarékpénztár szövetkezet és a tisztviselők a mélyen érzett veszteség külső kifejezésül pompás koszorúkat helyeztek a ravatalra. Mindkettő babér és szalma lombokból volt összeállítva, széles fekete selyem szalagon következő felirattal: „Geltch János emlékére! A kolozsvári kisegítő takarékpénztár szövetkezet.” „Geltch Jánosnak tisztviselői.” „A gyászszertartás d. u. 4 órakor vette kezdetét. A ravatalnál Grátz Mór ev. luth. első pap mondott mindenkit megható s az elhunyt érdemeit magasztaló beszédet, s ugyan ő mondott imát a sírhoz. A temetési menet egyike volt a legnépesebbeknek. Mindenkinek leróni a kegyeletet ama férfiú iránt, ki munkásságával és becsületességével jól szolgálta mindannyiunk tisztelőit. Legyen áldott emlékezte! A fennebb már említett kívül még következők helyeztek koszorúkat az elhunyt ravatalára: Lajos és Atala az elhunyt gyermekei: Dr. Farkas Géza és neje. Reil és Tokos, a polgári iskola és a kereskedelmi akadémiai tanári karai, Farkas Imréné, Polgári Anna, (Kedves kereszt apó) Wagner Julika (szeretett keresztapának) Ilona a legjobb édes anyám.” stb.

— **Mit ér a mézárószok háza?** A templomkörüli épületek kisajátítási alapját kezelő bizottság megkeresésére a tanács a mézárószok házára nézve a kisajátítási eljárás bevezetése iránt intézkedett. A kisajátítási bizottság már meg is tartotta a helyszíni szemlét s a két ház becslését 25 ezer forintban állapította meg. A mézárószok társulat tudvaleg 80 ezer forintot kér érte. Az ügy nem sokára közgyűlés elé kerül.

— **Vizsgák.** A külső ref. templomban tegnap folyt le a kmagyar utcai ev. ref. népiskola növendékeinek vizsgája. A bizottság Herepei Lelkes elnöklése alatt egyházi férfiakból állott, a templomban szülő és érdeklődők nagy száma jelent meg. A növendékek csinos, tiszta, vasárnapi öltözetben álltak ki számot adni egy évi tanulásukról. D. e. 9—12 óráig a II—V. osztály 101 növendéke vizsgázott, mely osztályok kiképzését Szentgyörgyi Lajos igazgató tanító egy maga vezeti nem csak nagy fáradsággal de a mint a növendékek feleleteiből látszik, igen jó eredménnyel. Délután az I. osztály 80 növendéke felelt, kiket Kőrösi

József tanító oktat. A gyerekek elkészült értékes feleleteiből látszott az, hogy tanítójuk az ambíciót szívós kitartással, ügyzetettel párosítja arra, hogy a rendes viszonyokat jóval meghaladó számú növendék kiképzésénél szép sikert érjen el. Igen csinos női munkákat láttunk ott az iskolák leánykától asztalokon hosszú sorban bemutatva. Ezek között szép színes himnuszok, abroszok, kötények, asztalterítők, párnacsapok, fejkötők szóval mind olyan praktikus munkák, melyek egy egyszerű háztartásnál is szükséges kellekék s a melyek tudása a mellett kenyeret is ad egy szorgalmas szegény leány kezébe. E női munkákat odaadással, ügyzetettel Szentgyörgyi Lajosné urnő tanítja a 81 leány növendéknek. Általában a vizsgák minden tekintetben szép eredményre az a kellemes benyomást tette, hogy a tanítás kitünő kezébe van letéve, a hogy ez az iskola egy város rész kulturális fejlődésén rendkívül sokat lendít, jóval többet, mint a mennyit fenntartására áldoznak.

— **A lövöldéről** panaszt vetttünk hogy be van csukva. Tegnap délután egy társaság a fővárosból ide érkezett óhajtott megmutatni a lövőházat, nem juthattak be, mert nem tudták ki nyitni. A társaság óhajtott volna egy pohár söröt inni, azonban erre sem volt alkalmunk, mert nem kaphattak a lövődei vendéglőben. Nagyon miszerális állapotok ezek a lövőde és az ott levő vendéglőre nézve különösen most a midőn a sok majális oly fényes tisztelet eredményezett a vendéglőnek. Ne csodálkozzanak, ha a közönség elszökik és elhúzódik a lövődei helyiségeitől, ha ott semmit sem kaphat és semmi figyelembe sem részesül.

— **Rosz dajkák.** Mind a tavasz, mind a nyár rossz dajkái az időjárásnak. A tavasz egy darabig dermesztő hidegbe öltöztette, majd kánikulai forrósággal öntötte el minden átmenet nélkül. Később ezt is megbánta és ismét metsző hűvös, zimankós mezebe bújta az idő ő kegyelmét. Most, hogy kitélt az ideje és elbocsátottat a tavasz, reméltük, hogy az új dajka, a nyár szebbet, jobbat fog produkálni. Csálódunk ebben is, mert íme már harmadik napja, hogy be van szegődöttve s ő is csak oly mostoha gondozója az időnek, mint elődje. Az idő most is fázik, most is szomorkodik és közbe most is pityereg.

— **Pályázat erdőbírói szakiskolára.** A földmiv. miniszter a királyhalmi vadászterdei és lőpó-újvári erdőbírói szakiskolákba 51 tanuló felvételére pályázatot ír ki. A tanulók egyrésze állami ellátásban részesül. A saját költségükön tanulók ellátás és intézeti ruházatát évi 150 frtot fizetnek. A kéresek jul. végeig a földművelési miniszterhez adandók be.

— **Az édes anya kegyelme.** Özv. Tappenburg Károlyné urnő, ki nemrég váratlanul elhunyt egyetlen leányának Arankának emlékére az Emke-nél nagyobb alapítványt tett, most megemlékezve arról, hogy elhunyt leánya a kolozsvári tanítónőképző intézetnek egyik legkiválóbb növendéke volt — leányának emlékét e helyen is fenntartani óhajtván — ezen intézet önképző körénél 60 frtos alapítványt tett, melynek kamatai évenként a legjobb szavaló növendékek kiadandók. Ugyancsak e derék és áldozatkész urnő gondoskodott arról is, hogy a tanítónőképző intézetnél tett alapítványa halála után jelentékenyben felfovertessék.

— **A központi szálloda helyreállításánál** (rég Pannónia épület) egy állványt lezavart. Két munkás sérült szorvedett. Az építkezések állványainál vigyázni kell, mert még nagyobb szerencsétlenségek is keletkezhetnek. Ezer szerencse, hogy a beomlás pillanatában ezen a nagyforgalmú helyen az állvány alatt senki sem haladt, mert könnyen agyon vert volna a lecsú állvány valakit. A hatóságoktól elvárjuk, hogy szigorú vizsgálatot fog e ügyben indítani.

— **A helybeli** ev. lutheranus iskolának táncszal egybekötött zártnapélye nem a lövődei helyiségeiben, melyhez idő is neki borotválkozott és alaposan dörög. A kicsinyek d. u. 8 órakor kezdenek mulatni és tart a mulatságuk 9 óráig. Azonbuda nagyok veszik át a küzdőt és táncszalnak éjfélig.

— **Kemény tűz** volt az este a főter 10 sz. a. este fél 10 órakor. A tűzoltó őrtoronyból az ő nem vehette észre a bajt, mert a főter s a város e részét a piaci templom elfedi a tűzoltó torony látköré elől. A rendőrségről telefon után mozgósították a városi tűzörséget, melynek sikerült a tüzet még idejekorán eloltani.

— **Villámhárítót** helyeznek az erdészeti palotára, mint a rendőrség után értesülünk. A villámhárító elhelyezésének munkálatahoz már a napokban hozzá kezdenek. E villámhárító a szomszéd épületeket is meg fogja óvni zivataros idők alkalmával a menköttől.

— **Sajtóhiba.** Tegnapis számunk azon névsorába, melyet a ref. papválasztásról adtunk, hibásan három oly név csúszott be, kik nem oda valók. Minthogy azonban a tisztes segítségül szolgál az névsorhoz tartozhatni: azt hiszik, az illetőknek nincs kifogásuk, hogy

akaratlanul az önálló véleményük és szabad meggyőződésük közé kerültek.

— **Szekélyi Ádám,** Kolozsvár városának nyugalmazott levéltárnoka, ki többi időben a pénzügyigazgatóságnál volt alkalmazásban — mint részvételt értetülünk tegnap hirtelen meghalt. Az elhunyt mintegy 20 éven keresztül állott a város szolgálatában s mint kiválóan pontos és rendszeres tisztviselő általános tiszteletben részesült. Kolozsvár város levéltárának rendezése körül maradandó érdemet szerzett magának. A rendezésnek nagy fáradságot és kiváló szakavatottságot igénylő munkáját ritka szorgalommal és kitartással végezte. Az elhunytat minden támasz nélkül maradt édes anyja gyászolja. Temetése holnap délután lesz.

— **Sikasztás.** A krasznamegyei takarékpénztár a tegnapi tartotta meg rendkívüli közgyűlést nagy érdeklődés mellett. A gyűlés rendkívüli igazgatóhangulatba esett midőn az igazgatóság kijelentette, hogy az elsikkasztott pénz a harmincezer forintot meghaladja. Az összes tisztviselőség lemondott, ugyancsak az igazgatósági tagok is, a vezérigazgatóságra a választás megtörtént és Cöbel Lipót 350 szavazattal vezérigazgatóvá lett megválasztva.

— **Főispán beigtatás.** Bethlen Pál grófot, a mint levelezőnk írja Beszterczéről, július 1-én iktatják be Besztercze-Nászdő főispáni székebe. Ez alkalommal ünnepeket rendeznek, mely a vasutnál kezdődik a honnan díszmenettel kísérik az új főispánt a megyeházára. Itt leteszi a hivatalos esküt, fogadja a hatóság és testületek küldöttégeit. Esti 8 órakor mtkedvelők előadják Szigligeti „Ozigan” című népszínművét. Utána tánc lesz.

— **Sírrablók** kerülnek gyakori időközben a rendőrség elé a temetőből. Virágot lopnak a halottak birodalmából. Ma is egy cseledélnyit intettek meg a temetőben elkövetett praevikariációt.

— **Boosban** a ref. templom és magyar iskola alap javára rendezett jünialis nagy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikerült. Daczára a kissé kedvezőtlen időnek, Kolozsvárról és a vidékről nagy számú közönség gyűlt volt össze, mely kitünően mulatott egész reggelig. A jünialis hangversenyyel kezdődött, melynek minden pontja — a szereplő tanárjelöltek derekas közreműködése folytán — nagy érdeklődés mellett folyt le. Dícséret és köszönetet érdemelnek az illetők a nemes ügy iránt tanúsított lelkesedéstől s kitartásuktól. — Felülfizettek a következők: Br. Györfy Géza 25 frt, Zeyk Károly 26 frt, Fülöp Mihály 1 frt, Fülöp Ede 1 frt, Kohl Ferenc 1 frt, Farkas Albert 1 frt, Békési Zsigmond 1 frt 50 kr, Száva Dénes 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Simon Albert 2 frt, Nagy Kálmán 1 frt, Nagy András 5 frt, Kiss Péter 2 frt, Nagy L. Ferenc 5 frt, Duha Imre 3 frt, Vajda Lajos 1 frt, Özv. Veres Sándorné 1 frt, Balogh Ferenc 2 frt, Kusztos Gyula 1 frt, Kozma Albert 1 frt, Budnár János 2 frt, Hatfaludi Mór 5 frt, Rász Jakab 1 frt, Fodor Elek 2 frt, Darkó Lajos 2 frt, Incze Béni 1 frt, Kiss József 20 kr. A jünialis alatt rózsacsokrokba gyűjtöttek a következő kisasszonyok: Veres Zelmá 6 frt 23 kr, Fülöp Ida 4 frt 70 kr, Békési Piroksa 4 frt 70 kr, Fülöp Giza 3 frt 63 kr, Vajda Rózika 2 frt 40 kr, Péterfi Margit 1 frt 84 kr, Lékász Róza 1 frt 41 kr, Balogh Ilona (szivaból) 5 frt 27 kr, Vajda Rózika k. a. szintén a jelzett alap javára a jünialisnál jóval megelőzőleg ibolyacsokrokba gyűjtöttek 37 frtot. Adakoztak a következők: Zeyk Károly 10 frt, Br. Györfy Géza 5 frt, Vajda Károly 5 frt, Kiss Péter 1 frt 50 kr, Dézi Gyula 1 frt, Kolozsvári Antal 1 frt, Vajda Károlyné 1 frt, ifj. Szakács István 50 kr, az ajtoni ref. egyház 50 kr, Kolozsvári Domokos 1 frt, Kolozsvári Domokosné 1 frt, Kolozsvári Lajos 1 frt, Bundschuk Károly 1 frt, Bundschuk Károlyné 1 frt, Özv. Móssa Pálné 1 frt, Sárosy József 1 frt, Sárosy Józsefné 1 frt, Beregszászi Klára 1 frt, Farkas Albertné 1 frt, Farkas Vilma 1 frt, Duka Anna 50 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók és gyűjtők a szent cél iránt tanúsított pártfogásukért és buzgóságukért a legforróbb köszönetet. A bevételekből levonva a kiadásokat, maradt az alap javára 55 frt 22 kr tiszta jövedelem.

— **A hiálalmi áll elemi** népiskolában az évről vizsgák f. hó 18-án d. e. és d. u. tartattak meg a szülők és a közszéj lelkes, tanítványpartól intelligenciája jelenlétében. A vizsgát — annak egész folyása alatt — gr. Bethlen Ödön orsz. képviselő, gondn. elnök vezette, rajta kívül a gondnokság részéről még jelen voltak: Majthényi Sándor és Császár Samuel gond. tagok. A vizsga eredményével gondnokság és a jelenlét vendégek teljesen meg voltak elégedve, s a lelkiismeretes munkásságért és a nagyobb részt izraelita és román nemzetiségű növendékeknek hazafias szellemben való neveléséért Császár Sándor ig. tanítónak és Király Ilona tanítónőnek gondnoksági elnök elismerését nyilvánosan is kifejezte. Vizsga végeztével a szegényebb és jobb tanuló gyermekek közt pénz- és könyv jutalmak osztattak ki. E czélra adakoztak: Gr. Bethlen Ödön g. elnök 6 frt 50 kr, és 20 drb. jutalom könyvet 3 frt 44 kr. értékben; Foszó Ferenc g. tag 2 frt; Gombos Ilona k. a. egy családi mulatság jövedelméből 2 frt; Egy Miklós 2 frt; Császár Miklósné sr. Kabos Eszter 1 frt, Schoph Gyula kir. járásbíró 1 frt, Majthényi Sándor g. tag 1 frt; Sombori András szolgabíró 1 frt, összesen 16 frt 50 kr, és Papp Gábor Emke tanító 15 drb. „Jó könyvet.”

— **Az orosz-birodalom történelme.** Írta: Dr. Lázár Gyula tanár. Negyedik kötet.

A mienknél nagyobb irodalomban is esemény számba jöhet egy oly nagy mű megjelenése, mint dr. Lázár „Orosz-birodalom történelme,” melynek a most megjelent negyedik kötetével van befejezve a rengeteg tanulmányt, kitartó munkásságot feltételező mű.

Hiszen ha csak terjedelmét vesszük is, egyike az legnagyobb történelmi műveinknek. A négy nagy és vastag kötet, rendes kötetekből legalább tízet adott volna ki, — s miként a két első kötet ismertetése alkalomával megjegyeztük, — talán jobb is lett volna bár több de jóval kisebb kötetekre bontani azt; miként ma már külföldi tudományos könyveknel — már csak a könnyebben olvashatóság és hordozhatóság szempontjából nagyon helyesen tenni szokták. No de ez csak külsősége a dolognak, s a mű belső nagy értékéből ől mitsem von le.

Nálunk valódi erkölcsi heroizmus kell ahhoz, hogy valaki — különösen itt a vidéken — egy ily nagyszabású mű megírásához fogjon. És nemcsak az anyagi oldalért tartom merész vállalkozásnak ezt; mert hisz az általános elismerés részben a nemes ambíciót az anyagiakért is kárpótolhatja. Hanem midőn ki van téve az illető, hogy hosszú évek fáradságos, önfeláldozó munkásságának gyümölcsét egy-egy fővárosi fölfuttatású nagyország elcsaphadójával igyekszik tönkrehozni, nem tanulmányozva, de sőt fölszen vágva a művet (miként az Felméri L. korszakot alkotó nevelésével történt) akkor igazán az oly tudós mint dr. Lázár Gyula, — eltekintve műve érdemeitől, — valóban köztisztviselőt érdemel. Ha e művet irodalmi működéseknek egy kis könyvtárt kitevő sora meg sem is előznie, — már e mű alapján méltán reflektálhatna nevére akadémik. De nem lévén a czéhbe, elégedjék meg egy-egy későbbi évtől vékony fővárosi elismeréssel, s örvendjen, ha vagy egy otromba furkos-bottól megmenekszik, — s elégedjék meg azon biztos tudattal, hogy midőn sok akadémitának még nevét is elfújta a szél, — művében ő akkor is élni fog.

A most megjelent 4-ik kötet L. Katalin császnő uralkodásával (1725.) kezdődik, s egész napjaikig II-ik Sándor irtózatosa haláláig (1881) terjed. Tehát ugyazólva a nagybirodalom legnevezetesebb korszakait foglalja magában.

Mindjárt az első fejezetben érdekesen van leírva Mentzikov bukása. Majd Erzsébet (Petrova) császnő (1741—1762) uralkodása van helyes történelmi fölfogással felleve. Azonkor irodalmi és művészeti viszonyaira is (Oroszországban) kiterjeszkedik, sok tanulságos dologt mondva el.

Halás köszönet e nemes szívű adakozóknak a szegény gyermekek nevében!

— **Katonai szemle.** Ma volt az 51 gy. ezrd hivatalos tavaszi szemléje Sztankovich és k. tábornok előtt. A hadiaki teljes díszben csikósan vonultak el zene szó mellett. A tábornok a katonák felett tartott szemle után teljes megelégedéssel nyilváníttotta az ezred tisztikara előtt.

— **Tolvaj csendőr.** Nagy Károlyban egy csendőr meglöpte a csendőrségi kasszát és megugrott teljes felszereléssel. Kollegái mostan keresik mint a ttt.

— **Fürdő-élet.** A vihnyei fürdőn, a hozzánk beküldött kimutatás szerint, ekkoráig 154 fürdővendég fordult meg. A társai fürdővendégek száma 92. Szilácson jun. közepéig 257, Koriniczán e hó 11-ig 97 fürdővendég fordult meg.

— **„La Fleur” és a „Stambul”** különleges szivarkák új jegyet kapnak. A La fleur aranyászra vonalat és csillagot, a Stambul pedig piros vonalat és apróbban recézett csillagot nyer.

— **Az arany árkelet potlécot** július hóra a vármilekét fizetésére nézve tizenhét százalékban állapították meg a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok a cs. k. pénzügyminiszteriummal egyetértve.

— **Magyar énekesnő Berlinben.** Szilassy Irént, a kolozsvári nemzeti színház egykori tagját a berlini Fridrich-Wilhelm-theaterhez szerződtették 3 évre, 8—900—1000 márka emelkedő havi fizetéssel.

— **Magyar fiúk diádala.** Bécsben a Dunán vasárnap megtartott nemzetközi amateur evezős-verseny nagy sikert hozott a budapesti „Neptun” evezős egyletnek, a mennyiben három versenyben volt a győztes. A regattának szép idő kedvezett s nagy közönség nézte érdeklődéssel a versenyeket.

— **A királyhímnusz ügye.** Az orsz. magy. daláregylet által a Jókai Mór „Királyhímnusz” szövegének megzenésítésére kiírt pályázatra — mint lapunkat értesítik — a kitűzött határidőig (jun. 15.) összesen 141 pályamű érkezett be az egylet titkári hivatalához. A folyó hó 28-án tartandó ig. vál. gyűlés fogja az elbírált bizottság tagjait megválasztani, mely aztán a beérkezett művek közül a legérdemesebb három pályaművet kifogja választani, melyek sokszorosítottak s az összes tagegyleteknek betanulásra megfognak küldetni.

IRODALOM.

Az orosz-birodalom történelme.

Írta: Dr. Lázár Gyula tanár.

Negyedik kötet.

A mienknél nagyobb irodalomban is esemény számba jöhet egy oly nagy mű megjelenése, mint dr. Lázár „Orosz-birodalom történelme,” melynek a most megjelent negyedik kötetével van befejezve a rengeteg tanulmányt, kitartó munkásságot feltételező mű.

Hiszen ha csak terjedelmét vesszük is, egyike az legnagyobb történelmi műveinknek. A négy nagy és vastag kötet, rendes kötetekből legalább tízet adott volna ki, — s miként a két első kötet ismertetése alkalomával megjegyeztük, — talán jobb is lett volna bár több de jóval kisebb kötetekre bontani azt; miként ma már külföldi tudományos könyveknel — már csak a könnyebben olvashatóság és hordozhatóság szempontjából nagyon helyesen tenni szokták. No de ez csak külsősége a dolognak, s a mű belső nagy értékéből ől mitsem von le.

Nálunk valódi erkölcsi heroizmus kell ahhoz, hogy valaki — különösen itt a vidéken — egy ily nagyszabású mű megírásához fogjon. És nemcsak az anyagi oldalért tartom merész vállalkozásnak ezt; mert hisz az általános elismerés részben a nemes ambíciót az anyagiakért is kárpótolhatja. Hanem midőn ki van téve az illető, hogy hosszú évek fáradságos, önfeláldozó munkásságának gyümölcsét egy-egy fővárosi fölfuttatású nagyország elcsaphadójával igyekszik tönkrehozni, nem tanulmányozva, de sőt fölszen vágva a művet (miként az Felméri L. korszakot alkotó nevelésével történt) akkor igazán az oly tudós mint dr. Lázár Gyula, — eltekintve műve érdemeitől, — valóban köztisztviselőt érdemel. Ha e művet irodalmi működéseknek egy kis könyvtárt kitevő sora meg sem is előznie, — már e mű alapján méltán reflektálhatna nevére akadémik. De nem lévén a czéhbe, elégedjék meg egy-egy későbbi évtől vékony fővárosi elismeréssel, s örvendjen, ha vagy egy otromba furkos-bottól megmenekszik, — s elégedjék meg azon biztos tudattal, hogy midőn sok akadémitának még nevét is elfújta a szél, — művében ő akkor is élni fog.

A most megjelent 4-ik kötet L. Katalin császnő uralkodásával (1725.) kezdődik, s egész napjaikig II-ik Sándor irtózatosa haláláig (1881) terjed. Tehát ugyazólva a nagybirodalom legnevezetesebb korszakait foglalja magában.

Mindjárt az első fejezetben érdekesen van leírva Mentzikov bukása. Majd Erzsébet (Petrova) császnő (1741—1762) uralkodása van helyes történelmi fölfogással felleve. Azonkor irodalmi és művészeti viszonyaira is (Oroszországban) kiterjeszkedik, sok tanulságos dologt mondva el.

Szerző előadásában van valami vonzó, valami a mely művét ugyazólva olvastatja. A tudós nagyrépszerűség hiányzik abból. Ugy, hogy alig tudja letenni az ember kezéből azt. P. u. a hatodik fejezet is mint egy

érdekes regény egy érdekes epizódja olyan. E fejezet tartalmazza a Nagy Péter nagyon szerencsétlen unokája, III. Péter csár tragediáját. Részletesen van leírva az államcsín, mely neje II. Katalin javára amant a tróntól s később életfőlt fosztá meg. Undorral tölti el az embert az az udvari erkölcselenség, mely herezegek kezébe mérget és hurkot ad, — hogy jó formán a nő tudtával gyilkolják meg a férjét.

Ez államcsínról Berenger francia államférfi így írt:

„Mily látvány az egy nép számára, mely higadtan tud itélni! Az egyik részen Nagy Péter trónvesztését és életétől megfosztott unokája, míg más részről V. Iván csár unokája VI. Iván bilincsekben bűnhődött börtönben silyk S míg ez történik a Román család tagjaival, az alatt egy Anhalt Zerbsti kis német hercegnő, amazok őseinek unokáját magához ragadja s almatul felség gyilkossággal vezeti be.”

Ez érdekes műben egy darab magyar történet is van a szerencsétlen orosz intervenció kora.

Egy ily nagyszabású mű ismertetésére távolról sem elég az a tér a mivel e lap rendelkezhetik; de e sorok írójának célja inkább az volt, hogy e derék munkára rá irányozza az olvasók figyelmét s megmondani, hogy a ki az orosz birodalom történetét tősgyökeres hibátlan magyar nyelven, vonzó előadásban megakarja ismerni, az olvassa el dr. Lázár Gyula e jeles művét.

H.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

A király Fiumében.

Fiume, jun. 23.

A király ma reggel 7 órakor ide érkezett. Megérkezésekor az angol hajórajon eldördültek az ágyuk. Fogadására megjelentek gr. Szapáry Gyula miniszterelnök, a horvát bán és Fiume polgármestere.

A király kíséretében voltak József főherczeg és Szogyéni miniszter. Ő felsége tengerinyi sokaság éljenzésé között vonult be a városba, hola küldöttségeket megelőzőleg fogadta az angol hajóraj parancsnokait és a francia tiszteteket.

Battonyai zavargás.

Battonya jun. 23.

Az új folyamán sok zavargót le tartóztattak. A csend teljesen kelyreállt. A községeket a katonaság szállta meg.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólapnyújtandó:

MAGYARI MIHÁLY.

NYILTTÉR.

A kolozsvári építészvállalkozási corruptió.

16 éve figyelemmel kísérem helyt és Erdélyben a rozsz építés fejlődését és hanyatlását, keresem ezen idő alatt azon okokat, hogy minők az akadályok: hogy az egyáltalában hanyatlik, a helyett hogy fejlődjen, és meggyőztem arról, hogy elsősorban az épített közönség a hibás, a melyik a kvalifikató kérdését az építészetnél nem veszi figyelembe, csak a vállalkozót! Legyen az építés, építőmester, kömvés mester vagy zsidó! (tanácsunknál tapasztaltam azon nemességét) de a midőn az épített végül meggyőződik a saját hibáján, hogy csalódott, az olesó vállalkozójában akkor hallgat és zsebre teszi a saját hibáját és hallgat vele, — legfeljebb elmegy akkor szegyenkezve ahhoz az építő szakértőhöz, a melyik drágább volt mint vállalkozója és tanácsot kér tőle, hogy mit tevé legyen, mert le van főzve, a mely szakértő ily megkeresésre komolyan gondolkodik nem szívesen veszi magára más bűnét de erkölcsi kötelességének tartja emberbarátján az igazság érdekében segíteni, ha igaz van.

Soraim ezen megfontolandó kérdésben dióhéjba van foglalva, mert nem akarok senkit gyanúsítani, ma velem, holnap mással megessik az a baj, a mely ma a „Pannónia” szálloda építésnél megtörtént. Szerencse, hogy ép pont egy óra volt, a midőn a munkások még nem voltak fönn az állványon, mert ellen esetben bekövetkezhett volna a pesti parlament épületnél történt catastrofa második felvonása. Éa mi ennek az oka? egyszerű a magyarázat! Hogy vállalkozóink fellállják az építést potomárért, felemelik az épületet a fedél alá, kiadják X. Y. vállalkozónak, a többi általában (accordarbeit) és azt hiszik, hogy ezen eljárásokkal eleget tettek ama kötelességüknek, hogy ezen munkával több dolguk ezentul nincsen. Az épített nem érti a vállalkozó dettó és az építő felügyelő rendőri és közbiztonsági városi közeg ellenben az ily eljárásokat (a sok többivel együtt) összetett kézzel nézi és várja, hogy hány szerencsétlen család apát vitessen a közkorházba vagy a halottas kamrába.

Egy jelenvolt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár, Könyvtárakban Kolozsvár, belkötés, 1998. évi kiadás - BCU Cluj-Napoca..